

Danske Dagblades Forening

ÅRSBERETNING 1. JULI 2005 TIL 30. JUNI 2006

Indhold

Medlemmer af DDFs bestyrelse

Adm. direktør, ansvh. chefredaktør
Per Lyngby (formand)
NORDJYSKE Medier A/S

Adm. direktør
Joachim Malling (næstformand)
Det Berlingske Officin A/S

Adm. direktør
Lars Henrik Munch (næstformand)
JP/Politikens Hus A/S

Chefredaktør, adm. direktør
Erik Bjerager
Kristeligt Dagblad

Chefredaktør, adm. direktør
Jens Bebe
Horsens Folkeblad

Chefredaktør
Ole Dall
Skive Folkeblad

Ansvh. chefredaktør, adm. direktør
Per B. Jørgensen
De Bergske Blade K/S

Chefredaktør, adm. direktør
Torben Dalby Larsen
DAGBLADET/Frederiksborg Amts Avis

Danske Dagblades Forening

2006: Stiv kuling før stormen	3
Et marked i fortsat vækst	8
Avisen er populær i undervisningen	10
Årets avisside 2005	11
Årets nordiske Nyhedsdesign 2006	11

Æresmedlemmer

Direktør Ernst Klæbel
Redaktør Thyge Madsen

Direktion

Adm. direktør Ebbe Dal
Direktør Henrik Marstrand Dahl

2006: Stiv kuling før stormen

For en del år siden meddelte Microsofts skaber, Bill Gates, den lydhøre verden, at dagbladenes epoke ville være omme i 2003. På det tidspunkt, hvor spådommen fremsattes, var det daglige danske avisoplag på omkring 1,7 million eksemplarer. Da det famøse år 2003 oprandt, var oplaget med fremkomsten af MetroXpress og Urban tæt ved at passere de to millioner. I efteråret 2006 vil mindst fire gratis husstandsmeddelte aviser have forøget oplaget til op mod 3,5 millioner, og det samlede oplag vil dermed være mere end fordoblet.

Med Bill Gates fejlskøn i baghovedet er det klogest at undlade at spå om, hvordan det år, vi nu er inde i, vil ende. Men det står fast, at talen om dagbladenes endeligt er forstummet. Avisen har nogle særlige fysiske og indholdsmæssige egenskaber, som ikke blot gør mediet robust i konkurrencen, men også gør det attraktivt for gamle og nye aktører på avismarkedet at udvikle eksisterende og at skabe nye titler. Den sæson, vi nu er inde i, vil blive et lærestykke i den enestående dynamik på avismarkedet. Og efter økonomisk svage år i begyndelsen af 2000-tallet har de seneste par års annoncefremgang og økonomiske succes klædt dagbladene på til at gå ind i

konkurrencen med stor og velbegrundet fortrøstning.

Et årsskrifts natur er imidlertid ikke at skue fremad, men bagud, og selvom begivenhederne i foreningsåret, der går fra juli 2005 til juni 2006, ikke er kommet på afstand endnu, står det klart, at ikke blot det kommende år, men også det år der gik, kendetegnes af en stormfuld udvikling.

Tegningerne

Ganske få gange igennem tiderne er det sket, at en enkelt avisudgave har indtaget en plads i historien. Klassisk er den udgave af den franske avis L'Aurore, hvor Emile Zola med overskriften "J'accuse" – Jeg anklager - i 1898 fremsatte sine beskyldninger mod det franske officerskorps i Dreyfus-affæren. Med Morgenavisen Jyllands-Posten fra 30. september 2005 har en dansk avisudgave tilsvarende indskrevet sig i historien, og hvor Zola kun i overført betydning fik hovederne til at rulle, blev reaktionerne på nogle bladtegneres streger af mere korporlig karakter. For en stund var Danmark genstand for overskrifter i hele verden, og det vil formentlig i eftertiden fremstå sådan, at en disposition på en dansk redaktion kom til at ændre det danske samfunds opfattelse af en række spørgsmål om indvandringen og gav bidrag

til en verdensomfattende drøftelse af dagbladenes og mediernes selvforståelse og rolle i det globale samfund.

DDFs rolle i tegningssagen var klar: Foreningen forsvarede Morgenavisen Jyllands-Postens ret til at bringe tegningerne og udtalte sin fordømmelse af de trusler, der blev fremsat mod avisens ledelse, men udtalte sig ikke om, hvorvidt det ud fra et presseetisk synspunkt var korrekt at gøre det. Herom var meningene delte i branchen.

Til trods for de dramatiske omstændigheder var tegningsagen og mange af de reaktioner, den medførte, imidlertid kun et symptom på den nye virkelighed for pressefriheden i de vestlige samfund.

Terroren

I en tidsmæssig parallel til forløbet af tegningsagen drøftedes hen over vinteren regeringens handlingsplan for terror. Den første 'terrorpakke' kom i kølvandet på 11. september-terroren og var til trods for en række u hensigtsmæssigheder nogenlunde spiselig. Den anden pakke, som endte med at blive vedtaget i foråret, rummer mange generelle problemer, men i forhold til medierne i hvert fald nogle regler, som i særlige situationer gør det risikabelt at være kilde for mediernes journa-

lister. Det er forskellige overvågningstiltag, som kan gennemføres uden eller først med efterfølgende dommerkendelse, der her spiller ind på pressens muligheder.

Selvom det kan være alvorligt nok, er det værste ved terrorpakken, at det ikke er lykkedes regeringen at overbevise befolkningen og slet ikke medierne om, at trusselsbilledet kræver så mange og så omfattende kontrolforanstaltninger og overvågningsmuligheder, som politiet nu har fået adgang til. For menigmand er det ganske vist svært at gennemskue, hvilke af terrorpakkens tiltag der er rigtigt nødvendige. Det gælder utvivlsomt nogle af dem. Men ikke få af tiltagene hører givet til kategorien 'nice-to-have', og det skulle undre, om der ikke også er tiltag, som mest tjener til myndighedernes bekvemmelighed. Desværre forbliver spørgsmålene om, hvad der er hvad, ubesvarede efter vedtagelsen af terrorlovene, eftersom justitsminister Lene F. Espersen har forholdt sig helt afvisende over for en substansdiskussion.

Selvom hemmelighed naturligvis er en vigtig del af dispositionerne i forbindelse med politiets terrorbekæmpelse, er det uklædeligt for demokratiet, at terrorpakken ikke er blevet drøftet reelt.

Den øgede tendens til at vanskeliggøre pressens arbejdsvilkår kan også illustreres med en sag om et dagblads videreformidling af en protestmeddelelse fra foreningen "Oprør". Oprør ønskede at udfordre terrorlovgivningen i Danmark og EU ved at opfordre til støtte af visse organisationer optaget på EU's såkaldte terrorliste, men domstolene kendte Oprørs appel ulovlig. Dagbladet Arbejderen fattede interesse for sagen, herunder hvorledes personer og organisationer kvalificerede sig til optagelse på terrorlisten, og lagde som led i den redaktionelle omtale af sagen Oprørs appel på bladets hjemmeside.

Politiet krævede Oprørs appel fjernet fra hjemmesiden, men frem for at henvende sig direkte til Arbejderens chefredaktør, der er ansvarlig efter Medieansvarsloven, gik politiet i februar 2006 til bladets internetudbyder for at få fjernet appellen. Politiets henvendelse blev ledsaget af en trussel om, at internetudbyderen kunne ifalde ansvar for meddelelsens indhold efter e-handelsloven. I et samråd i Folketinget i juni 2006 forsvarede justitsministeren, at politiet ikke først havde henvendt sig til Arbejderens redaktør med den begrundelse, at terrorlovgivningens høje strafferammer satte Medie-

ansvarsloven ud af kraft. DDF finder imidlertid håndteringen af sagen særdeles uheldig. Intentionen med Medieansvarsloven er klart, at redaktøren skal holdes ansvarlig for lovligheden af det formidlede i en sag som den her omtalte. Såfremt politiet ikke kunne formå redaktøren til at følge en henstilling om at fjerne materialet, kunne politiet have bedt om domstolens assistance. Det vil derimod have dramatiske konsekvenser for den frie presse, såfremt politiet kan skyde genvej gennem internetudbydere, trykkerier eller avis kiosker for at hindre udbredelsen af uønskede ytringer.

Andre demokratiproblemer

Hvis terrorpakken så var et enkeltstående korrektiv til den almindelige opfattelse af Danmark som et åbent demokrati, kunne man leve med det. Men desværre er det ikke tilfældet. Sagen om "Oprør" er ét eksempel. Et andet nok så alvorligt er de sigtelser, der er rejst mod chefredaktøren og to journalister fra Berlingske Tidende, som videregav oplysninger, der var flydt fra den nu dømte tidligere FET-medarbejder, Frank Grevil. Grevils oplysninger vedrørte baggrunden for Danmarks deltagelse i invasionen i Irak, og det var Berlingske Tidendes rigtige vurdering,

at oplysningerne om, at grundlaget var tvivlsomt, burde tilflyde den danske befolkning.

At politiet har taget skridt til sigtelsen er overraskende og vidner om, at statens lukkethed tager til, og at man ikke er bange for at tage utraditionelle metoder i brug for at hindre pressen i at orientere befolkningen om ubehagelige kendsgerninger.

Også den kommercielle ytringsfrihed oplever problemer. Dansk ret forbyder virksomheder, der ikke hedder Danske Spil (Dansk Tipstjeneste), at udbyde spil, og det er også forbudt at bringe annoncer for sådanne spil. Hensigten er at beskytte Danske Spils monopol, men ordningen er efter alt at dømme i strid med EU's regler om den frie etableringsret og retten til at udveksle tjenesteydelser. Ikke desto mindre fører staten retssager mod en stribe redaktører, som har valgt at optage annoncer fra udenlandske bookmakere m.v. Det er underligt, at staten ikke i stedet har valgt at modernisere lovgivningen, således at alle virksomheder kan opnå koncession til at udbyde spil på det vilkår, at en del af overskuddet herfra går til alment nyttige formål.

Offentlighed

Med de nævnte problemer i baghovedet er der grund til at sætte særlig fokus på

opfølgningen af betænkningen om offentlighed i forvaltningen, der efter et langvarigt kommissionsarbejde ventes at udkomme i løbet af vinteren. På sin vis vil både udformningen af betænkningen - i den udstrækning den afspejler de synspunkter, som myndighedernes medarbejdere i kommissionen går ind for - og især justitsministerens opfølgning med lovforslag, give regeringen mulighed for at vise, om den mener noget med frihedsbegreberne, eller om den lever med at stå for lukkethed.

Ophavsretten

Spørgsmålene om pressefrihed og menneskeretligheder er centralt stof for Danske Dagblades Forening, men også for de øvrige medier. Derfor er emnerne i de senere år i stor udstrækning blevet behandlet i et godt og etableret samarbejde mellem medierne med navnet Danske Mediers Forum. DDF varetager sekretariatet for denne sammenslutning af otte medieforeninger samt DR og TV 2/Danmark A/S, der har arbejdet med fælles spørgsmål over for myndighederne i snart fire år. Danske Mediers Forums navn og formål er nu indarbejdet hos myndigheder og politikere, som er i Forums fokus.

Et andet centralt område, som DDF i vid udstrækning beskæftiger

sig med igennem Danske Mediers Forum, er ophavsretten.

I en verden, hvor mediernes sammensmeltning ikke længere er et buzzword, men en realitet, er ophavsretten blevet et helt centralt element. Dagbladene har udviklet sig til mediehuse, men lovgivningen er ikke fulgt med. Det er allerede i dag et problem, at den enkelte udgiver ikke har retten til det stof, som ansatte journalister skriver. Den forbliver hos dem, hvorfor igangsætning af nye medier i et mediehus kræver, at der laves aftaler med journalisterne. Det sker ofte uden store omkostninger ud over den tid, der bruges på forhandlingsmøderne. Men problemet er, at journalisterne, efterhånden som mediehusene bliver afhængige også af deres nye medier, vil kunne skruer kravene til betaling i vejret.

Derfor er der behov for, at udgiverne ligesom i England og Amerika får ophavsretten, så journalisterne bliver ligestillet med virksomhedernes øvrige medarbejdere. Muligheden herfor opstår, når kulturminister Brian Mikkelsen om kort tid modtager betænkningen om emnet fra Kapitel 3-udvalget, som han for nogle år siden nedsatte for at få problemstillingen belyst. Medens udvalget

har siddet, er behovet for ændringer blevet yderligere accentueret, og DDF og Danske Mediers Forum vil arbejde ihærdigt på at overbevise det politiske spektrum om, at tiden til en reform er inde. Disse år står i globaliseringens tegn, og derfor må det fremstå som klart, at danske medier skal kunne konkurrere på linje med verdens største kultureksportører, Storbritannien og USA.

Et andet af ophavsrettens områder er kopieringen. Særligt på det digitale område er udgivervirksomhed truet af en mængde tjenester som Google News og Infopaq, som omgås lemfædigt med reglerne om ophavsret. DDF har også i det forløbne år vundet retssager i bestræbelsen på at få fastslået, at andre medier ikke må lave dybe link og på anden måde misbruge det stof, som medierne under store omkostninger til personale, produktionsapparat og research tilvejebringer med henblik på deres egne udgivelser. Dette ihærdige arbejde for at sikre rettighederne til stoffet er væsentligt i disse år, hvor digital publicering er blevet voksen. Digital reproduktion er i realiteten ny eksemplarfremstilling, fordi kopi og original er identisk. Det er derfor, misbrug ligger snublende nær, men der er ingen logik i, at brug af andres

stof skulle blive mindre kriminelt, fordi det er blevet lettere at få fat i det og viderebringe det. Det er det budskab, piratkopierne skal forstå.

Journalistuddannelserne

Medierne har også let ved at finde sammen om, hvordan fremtidens journalister bør uddannes og nutidens redaktionelle medarbejdere bedst efter- og videreuddannes.

Det forløbne år har også på dette område været skelsættende. Den største udklækningsanstalt for journalister, Danmarks Journalisthøjskole i Århus, bevæger sig i øjeblikket i retning af en udvidelse, hvor grunduddannelsen suppleres med et journalistisk kompetencecenter, der ikke blot omfatter DJHs efteruddannelsesvirksomhed og det tilknyttede Center for Journalistik og Efteruddannelse, men også betyder fusion med Den journalistiske Efteruddannelse, som drives i paritetisk samvirke mellem DDF og Dansk Journalistforbund. Den store enhed, der er på vej, og som også kommer til at rumme andre supplerende aktiviteter, herunder udstrakt internationalt samarbejde, vil blive af meget stor betydning for opkvalificeringen af danske journalister. Blandt nyhederne er også et samarbejde med Aarhus Universitet og Syddansk

Universitet, som bl.a. betyder, at Journalisthøjskolens dimittender kan fortsætte på universitetet med henblik på en kandidatgrad.

Også på journalistuddannelsen på Syddansk Universitet i Odense er der nu forskellige muligheder for at blive kandidat i journalistik, og i sommer er det første hold på en masteruddannelse for journalistiske ledere begyndt. Endelig er journalistuddannelsen på Roskilde Universitetscenter under omformning og forbedring.

DDF og andre medlemmer af Danske Mediers Forum har sæde i bestyrelser og udvalg på de forskellige journalistuddannelser og er dermed part i den danske tradition for et nært samarbejde mellem branchen og uddannelsesinstitutionerne. Hertil medvirker også de lange praktikperioder, som de studerende tilbringer i det praktiske liv på redaktionerne. Det giver nye journalister erfaring til straks efter uddannelsen at glide ubesværet ind i selvkrævende jobs.

Medieforliget

Medens de redaktionelle rammebetingelser, ophavsretten og journalistuddannelserne er spørgsmål, medierne med fordel behandler i Danske Mediers Forum, rækker enigheden ikke til alle de forhold, som er nedfældet

i det nye medieforlig, som de fleste af Folketingets partier indgik i foråret 2006. Medieforliget skaffede DR 400 millioner kr. ekstra til driften, et exorbitant beløb som styrker institutionens muligheder i konkurrencen voldsomt i forhold til dagbladene og de øvrige medier. DDF er positive over for DR som public servicestation, men har store betænkeligheder ved den kraft, som de mange licenspenge giver DR på et tidspunkt, hvor dagbladene i forvejen er i en voldsom konkurrence.

Betæneligheden steg, da ikke blot DR, men også den anden landsdækkende public service virksomhed, TV 2/Danmark, i sommer meddelte det nationale, men privatejede nyhedsbureau Ritzau, at kontrakterne med radiofonierne var i fare. TV 2/Danmark opsagde kontrakten med virkning fra 2008, medens DR har meldt sig ud pr. 31. december 2006. Det er Foreningens opfattelse, at de statslige medier har fordel af at medvirke til at fastholde et stærkt Ritzau. Nyhedsbureauet har internationalt set en meget høj kvalitet og omfattende service, som bl.a. tillades p.gr.a. kontrakterne med de nationale tv- og radioselskaber, og den position tjener det intet formål, at staten medvirker til at svække.

Radioerne

Til trods for disse aktuelle knaster eksisterer der også på radioområdet et godt samarbejde mellem DR, TV 2 og dagbladene mange lokalradioer tillige med de øvrige private radiostationer. Samarbejdet foregår i Dansk Radio Forum, der i forbindelse med medieforliget endelig havde held til at få løst op for et problem, der har eksisteret i en lang årrække. Det drejer sig om afgifterne for udsendelse af musik, som KODA og Gramex på kunstnerne og producenternes vegne har tvunget voldsomt i vejret gennem de seneste år. Med en passus i medieforliget er det blevet klart, at KODA og Gramex må til forhandlingsbordet med henblik på at indgå mere rimelige musikaftaler med radioerne.

De dagbladsejede radioer var i mange år medlem af de kommercielle radiostationers forening KOMM. I august sidste år blev det imidlertid nødvendigt at forlade denne forening, som ikke i tilstrækkeligt omfang var indstillet på at give dagbladene radiostationer den forholdsvis styrke i ledelsen, som deres antal gjorde naturlig. Dagbladene radioer har derfor nu deres egen radioforening, Radioerne, som er hjemsted for publicistisk orienterede private radiostationer, herunder

også stationer, der ikke er tilknyttet dagblade, men finder sig bedre tilrette i den nye forening. KOMM og Radioerne har dog et udstrakt samarbejde både i Danske Mediers Forum og i Dansk Radio Forum.

Markedet

Avismarkedet i Danmark er, som det blev nævnt i indledningen, under voldsom forandring. I den konkurrence, der er på vej, vil en række private aktører krydse klinger, først og fremmest ved hjælp af husstandsomdelte gratisaviser, men også på andre dagbladsområder og på Internet. Men også staten spiller med i form af den 75 % statsejede virksomhed Post Danmark, der uden fornemmelse for regeringens målsætninger for dagbladene ve og vel, som de er beskrevet i regeringsgrundlaget, har dannet et distributionsselskab sammen med Nyhedsavisens udgiver, 365 Media Scandinavia.

Med den aktuelle lovgivning for Post Danmark in mente er dette for så vidt muligt. Derimod er det forhold, at selskabet ikke vil omdele andre aviser end Nyhedsavisen, et provokerende faktum i forhold til regeringens hensigter, som DDF i skrivende stund arbejder på at få regeringens og Folketingets øjne op for.

Støtteordninger

Et enigt Folketing har ellers i årets løb vedtaget to love, som omordner bladtilskuddet, dvs. distributionsstøtten til hhv. dagbladene og dagbladslignende publikationer. Loven om dagbladene distributionsstøtte er dannet over en model, som blev til i en arbejdsgruppe under Finansministeriet, hvor DDF deltog med flere medlemmer. Omlægningen var nødvendig på grund af EU's konkurrencelove, der ikke tillod, at tilskudsordningen som hidtil var ensidigt møntet på distribution med Post Danmark. Selvom der efter lovens vedtagelse fortsat er tale om det samme støttebeløb, har omlægningen medført en betydelig omfordeling af pengene, som dagbladene imidlertid har været enige om at acceptere. Den gruppe, der får størst udbytte, er provinsaviserne med eftermiddagsudgivelse, der ikke har kunnet udnytte den gamle lov, der var knyttet til Post Danmarks service, eftersom provinsens aviser på grund af deres udgivelsestidspunkter i almindelighed er henvist til at distribuere med egne budkorps. Dagbladene har haft et godt samarbejde med myndighederne om distributionsordningen og glæder sig over resultatet.

Dagbladenes anden støtteordning, der hvert år giver mulighed for tilskud til nye dagblade og eksisterende dagblades økonomiske sanering m.v., blev ændret ved årsskiftet. Efter den nye lov er der ikke længere tale om en kombination af statsmidler og private midler fra Dagspressens Finansieringsinstitut, men alene om et statstilskud, som fordeles af et uvildigt nævn. Nævnets virksomhed begynder i efteråret 2006. Også denne omlægning er blevet til i et godt samarbejde mellem branchen og myndighederne.

Avistid

I forbindelse med omlægningen af støtten blev Dagspressens Finansieringsinstitut nedlagt og dets opsparede formue fordelt i det forhold, hvori den var opsparet ved hjælp af dagbladenes egne kontingenter til Finansieringsinstitutet og statens tilskud.

De private midler blev overgivet til Danske Dagblades Forening for efter aftale med staten at blive anvendt til aktiviteter til fordel for dagbladsmediet.

Efter en omfattende analysefase, der sidste år gav dagbladene helt ny viden om deres læsere, gennemførte DDF fra september 2005 til juni 2006 en stort anlagt reklame-

kampagne for dagbladsmediet. Kampagnens mål var først og fremmest at forøge avislæsernes tidsforbrug på avisen, eftersom tidsforbruget og derfor tilknytningen til dagbladet i mange husstande falder. Kampagnen bestod af en meget stor annonceringsindsats i dagbladene og parallelt hermed en ny og ultra-traditionel kampagne med tv-reklamer, der henviste til små spillefilm på nettet, instrueret af nogle af Danmarks bedste og mest populære filmskabere. DDF vil i løbet af det kommende år beslutte, hvorledes den fælles indsats skal videreføres.

Arbejdet med kampagnen såvel som de mange andre fælles indsatser, der er beskrevet, taler deres tydelige sprog om, at dagbladene trods skærpet konkurrence og nye markedsvilkår står ved deres egenart og idealer på det redaktionelle område, og at de et langt stykke hen i enighed forstår at markere sig over for regering, Folketing, centraladministration og offentlighed. Den opgave er lagt i hænderne på Danske Dagblades Forening, og arbejdet har opbakning fra hele dagbladsbranchen – fra højre til venstre, fra den mindste til den største, fra provinsavisen til det landsdækkende dagblad.

Et marked i fortsat vækst

Annoncesalget

Efter et par mindre gode år som indledning til det nye årtusinde fortsatte annonceomsætningen de seneste par års positive tendenser. Det samlede annoncemarked oplevede en fremgang på 711 millioner svarende til 6,5% og nærmer sig nu 12 mia. kroner. Det overstiger dermed den hidtidige rekord fra år 2000.

De største fremgange har radio og Internet, der hver er steget med ca. 30% i forhold til 2004, mens dagbladene og biografen indtager de efterfølgende pladser, begge med stigninger på godt 10%. Markedsandele har ikke flyttet sig meget, og dagbladene ligger fortsat klart i front med en andel på 27%, hvilket er et procentpoint højere end 2004. De lokale ugeaviser, der hovedsageligt er dagbladsejede, indtager fortsat andenpladsen med 20%, mens tv ligger stabilt på 19% af annonceomsætningen.

Dansk Oplagskontrols årlige reklameforbrugsun-

dersøgelse viser, at annonceomsætningen i 2005 var 11,7 milliarder kr. Dagbladenes omsætning rundede 3 milliarder kr., mens de lokale ugeaviser i 2005 havde rekordomsætning på 2,32 og tv en omsætning på 2,25 mio. kr.

De største vindere er radio og internet med annonceomsætning på henholdsvis 280 mio. kr. og 742 mio. kr. Danske Dagblades Fornings detaljerede annoncestatistik viser de betalte dagblades annonceomsætning nedbrudt på tekst, rubrik og indstik fordelt på landsdækkende, regionale og lokale dagblade. Overordnet set var det de regionale dagblade, der oplevede den største totalstigning på 11% i forhold til året før. På rubrikmarkedet så man allerede forrige år en opbremsning i faldet, og i 2005 har alle dagbladskategorier oplevet stigninger på rubrikmarkedet såvel på mængder som i kroner. På tekstsiden har der været et lille prisfald på 2% i forhold til året før. Et fald

der gør sig gældende for de landsdækkende og lokale blade, mens de regionale har oplevet en lille stigning i priserne.

Branchenøgletal

Den årlige brancheanalyse gennemføres for at følge den økonomiske udvikling blandt medlemsvirksomhederne. Der er således ikke tale om en isoleret dagbladsanalyse, men en løbende overvågning af den vifte af forretningsområder, som foreningens medlemsvirksomheder er engageret i, dvs. dagblade, ugeaviser, radio, tv, Internet, trykkerivirksomhed, events mv.

Branchens samlede nettoomsætning udgjorde i 2005 11.422.163 kr., hvilket er en fremgang på 735 mio. kr. i forhold til året før. Årets resultat blev på 625 mio. kroner, hvilket er mere end dobbelt så meget som sidste år, der igen var en markant forbedring i forhold til de forrige års underskud. Andelen af blade med overskud er

stabil. Både avissalg og annoncer salg bidrager begge fortsat som væsentlige indtægtskilder for dagbladene. Der spores dog en stagnation i avissalget, som imidlertid opvejes af en stigning i annoncer salget. Endelig er posten "andet salg", der omfatter ovennævnte øvrige aktiviteter, fortsat i vækst, og fremgangen har været på 5%, hvilket dog er lidt mindre end totalfremgangen på 7%. Årtusindets begyndelse har vist en mindre tilbagegang i antallet af medarbejdere i branchen, og i 2005 fortsætter faldet, så der i dag er 9.880 medarbejdere. Den indbyrdes fordeling på medarbejdergrupper er 2.102 journalister, 639 tilknyttet trykkeri, 2.569 i salg og administration og endelig en stigende del i kategorien "andre/uspecificeret".

Læsere

Danskerne er storforbrugere af aviser, såvel trykte som elektroniske. Ved udgangen af 2005

viste læsertallene for 2. halvår 2005, der indhentes af Index Danmark/Gallup, at der på hverdage bliver læst 6,5 mio. aviser. Tallet afspejler læsning af såvel betalte som gratis hverdagsaviser, mens det tilsvarende tal for læsning af søndagsaviser er 3,9 mio. læsere af – vel at mærke – betalte søndagsaviser. Oplagsrekorden fra 1. halvår 2005 har ikke helt kunnet holdes, og de betalte hverdagsaviser er faldet fra 1.290.341 daglige eksemplarer til 1.268.460 svarende til 1,7%, mens gratisavisernes oplag er steget 1,8% fra 647.720 eksemplarer til 659.676. For søndagsaviserne har der været et lidt større fald i oplaget end tilsvarende for hverdagsaviserne. Søndagsavisernes oplagstal var for 1. halvår 2006 på 1.129.558, svarende til et fald på 2,8% fra 1. halvår 2005 med et oplag på 1.161.838. Trods det lille fald i antallet af trykte aviser er forbruget af avisepapir fortsat

øget. I løbet af det første halvår af 2006 er forbruget blevet øget med gennemsnitligt 6,3 % pr. måned til 20.161 tons, hvilket er 1.242 tons mere end året før.

Aviser på nettet

Avisernes udbygning af elektroniske tjenester udvides til stadighed, og på nær et par enkelte dagblade er alle medlemsaviser at finde på Internettet, hvor de i varierende grad udbydes gratis og betalt information. Ligesom de trykte aviser har et meget stort antal daglige læsere, har læserne taget avisernes internetsider til sig. Målinger foretaget af FDIM (Foreningen af Danske Internetmedier) i uge 26 2006 viser, at blandt de 90 mest besøgte hjemmesider tilhørte de 26 danske dagblade.

Avisen er populær i undervisningen

Avisuge 45

For første gang kunne lærere i de gymnasiale uddannelser bestille tre forskellige aviser i klassesæt til alle hverdage i uge 45. Gratis aviser vel at mærke. Og det tilbud tog 934 klasser imod. Med en gennemsnitlig klassekvotient på 25 elever drejer det sig om cirka 20 procent af den samlede målgruppe. En meget tilfredsstillende start.

Tilbudet indebar ingen krav om undervisning. Alligevel viser et rundspørge til en snes tilfældige lærere, at det var, hvad aviserne blev brugt til. Typisk bestilte lærerne tre forskellige avistyper og behandlede dem især i faget dansk, men også i samfundsfag, tysk, erhvervsøkonomi, idræt, geografi og billedkunst.

Nogle dagblade markerede sig i løbet af uge 45 med netaktiviteter rettet mod de unge og/eller med redaktionel omtale af projektet. For at inspirere flere dagblade til at gøre det samme sender AiU et idékatalog til dagbladenes kontaktpersoner, når Avisugen bliver gentaget i 2006.

Skriv til avisen

Aviskonkurrencen "Skriv til avisen" holder med sine knap 30.000 deltagere fra 1.426 klasser skansen som en uhyre populær begivenhed i grundskolen, på trods af at antallet af

undervisningstilbud fra organisationer og private virksomheder stiger.

Årets emne var RIGDOM, og det skrev 7.c fra Klostermarksskolen i Roskilde og 8.d fra Jelløbakkeskolen i Århus så begavet om, at de løb med de to attraktive præmier på 25.000 kroner.

I vinderaviserne kunne man eksempelvis læse om Morten, som efter at have været med til alvorlig bankedekriminalitet må erkende, at rigdom er mere end overflade og materielle goder. Eller om den 93-årige Karla, som har knoklet for sine børns fremtid og nu finder rigdom i sin familie.

Bedømmelseskomiteens formand, Peter Kær, "Hvem vil være millionær", motiverede valget af de to klasser ved den officielle præmieoverrækkelse i Magistratsalen på Københavns Rådhus.

Kurser

Kurset "Journalist i 24 timer" klæder grundskolelærerne på til aviskonkurrencen, og i år måtte AiU spontant supplere kurset, da interessen var meget stor. Mere end 60 lærere lærte om journalistik, billeder og layout the hard way. De var selv ude med blokken og arbejdede med at producere et færdigt produkt inden deadline. Kurset foregik på Danmarks Mediemuseum i Odense.

Også på seminarieområdet er der en stigende interesse for journalistik og aviser, både for konkrete kurser for lærerstuderende og for den årlige konference for seminarielærere. Sidstnævnte handlede i år om journalistikkens retorik, som blev behandlet både fra den politiske, den journalistiske og den sproglige vinkel.

AiU har et ønske om at markere sig stærkere i de gymnasiale uddannelser. Og det ser ud til at lykkes. Både med den omtalte Avisuge 45 og på kursusområdet.

I alt deltog 850 lærere i AiUs kurser i det forløbne år.

Trykte materialer

"Skriv om din virkelighed" hedder den folder, som AiU har produceret til skolepraktikanter på landets dagblade. I et enkelt sprog beskriver folderen de begreber i den journalistiske værktøjskasse, som praktikanterne skal kende for at kunne tage aktivt del i praktikperioden. Dagbladene kan løbende rekvirere flere eksemplarer af folderen.

Bladet PRENT er med til at synliggøre AiU i undervisningsverdenen. Ideen med at behandle et nyt tema i hvert nummer gør dem læseværdige og egnede til undervisningsbrug. Årets tre numre handlede om "Avisen på skemaet",

"Opinionsgenrer" og "Nye nyheder".

"Avisen på tværs" er en af de bogtitler, som AiU har solgt til gymnasier i mange år i løbende opdaterede udgaver. En ny udgave tager højde for gymnasierereformen, som blev gennemført sidste år – med de to nye afsnit om "Journalistikkens retorik" og "Diskursteori".

Avistid.dk

I forbindelse med DDFs kampagne for avislæsning producerede AiU opgaver til både film og annoncer i aviskampagnen. Opgaverne er på to niveauer og retter sig mod 8.-10. klasser og til gymnasierne. Adskillige henvendelser indikerer, at stoffet har relevans i undervisningen.

BogForum

AiU havde også i år sammen med Danmarks Skolebibliotekarere en stand på bogmessen i Forum.

Standens tema var "Øje for billeder", og publikum, fortrinsvis lærere og skolebibliotekarere, kunne blandt andet høre bladfolk fortælle om "Avisens tegninger", "Fra broadsheet til tabloid", "Polfotos billeder", "Årets bedste avissider" og "De nødvendige billeder".

Midt i standen arbejdede elever fra Ganløse Skole med at producere en webavis om messens aktiviteter.

Årets avisside 2005

Konkurrencen blev gennemført med 23 deltagende dagblade – en nedgang fra året før, hvor der var 27 deltagere. Ligeledes var antallet af indsendte sider faldende i forhold til sidste år, fra 236 til 201. Nedgangen skyldes bl.a., at nogle faste bidragsydere svigtede.

Dommerkomiteens uddeling af diplomer fordelte sig som følger: Der var ingen aviser, der havde gjort sig fortjent til guld, men følgende fem aviser fik sølv: Fyens Stiftstidende, Ekstra Bladet, Politiken, Sjællands Tidende og Information. Endvidere var der hædrende omtale til 11 dagblade for i alt 15 sider. Diplomoverrækkelsen fandt som sædvanligt sted i forbindelse med årets generalforsamling - denne gang i København. Dommerkomiteens formand, Egon Tøttrup, udtalte på komiteens vegne, at man havde savnet lidt flere "stjernesud".

Årets nordiske Nyhedsdesign 2006

Resultatet af den nordiske konkurrence blev afsløret 11. maj i forbindelse med det årlige SNDS-seminar, som fandt sted i Trondheim.

Der var en pæn fremgang i antallet af indsendte bidrag i forhold til sidste år, fra 780 til 927, ligesom antallet af deltagende aviser voksede fra 65 til 73. Norge blev den største bidragsyder i dette års konkurrence med 27 deltagere og 377 bidrag. Finland havde 18 deltagere med 145 bidrag. Sverige havde kun 16 deltagere, men med 257 bidrag, og endelig havde Danmark 12 deltagere med 148 bidrag.

Der blev i alt uddelt 72 diplomer. Hele 4 aviser fik guld, 15 fik sølv, 17 fik bronze, og der var hædrende omtale til 35 aviser. Det blev Sverige, som var det mest vindende land med 27 diplomer, Norge fik 19, mens Finland fik 15 og Danmark 12 diplomer. AHA-prisen gik denne gang til Danmark. Også i år afviklede man sideløbende med den nordiske konkurrence en European Frontpage Competition. Deltagere fra flere europæiske lande havde til denne kategori indsendt 175 bidrag.

Danske Mediers Arbejdsgiverforening

ÅRSBERETNING 1. JULI 2005 TIL 30. JUNI 2006

Indhold

Medlemmer af DMA's bestyrelse

Ansvh. chefredaktør, adm. direktør
Per B. Jørgensen (formand)
De Bergske Blade K/S

Direktør
Jens Bruun (næstformand)
JP/Politikens Hus A/S

Chefredaktør, adm. direktør
Torben Dalby Larsen (næstformand)
DAGBLADET/Frederiksborg Amts Avis

Chefredaktør, adm. direktør
Mogens Flyvholm
Medieselskabet Nordvestsjælland

Ansvh. chefredaktør, adm. direktør
Ole C. Jørgensen
Fyns Amts Avis

Ansvh. chefredaktør
Egon Tøttrup
Fyens Stiftstidende

Chefredaktør
Arne Ullum
B.T. A/S

Danske Mediers Arbejdsgiverforening

Indledning	3
Kønsopdelt lønstatistik	4
Arbejds miljø og ydre miljø	5
Uddannelse	8
Årets faglige sager	9
Konfliktkalender	12

Æresmedlemmer

Direktør Ernst Klæbel
Redaktør Thyge Madsen

Direktion

Adm. direktør Ebbe Dal
Direktør Henrik Marstrand Dahl

Danske Mediers Arbejdsgiverforening

Beretningsåret har været et godt år for foreningen. Medlemstallet og lønsummerne har været voksende. Konflikterne har været få og kortvarige.

Beslutningerne om at udgive nye gratisaviser medførte overenskomstforhandlinger med journalisterne og overenskomstkrav fra budenes fagforening i København.

På arbejdsmiljøområdet har det psykiske arbejdsmiljø været i fokus, og DMA's bestyrelse har formuleret en detaljeret politik på dette område, hvor udgangspunktet er "det hele menneske".

På uddannelsesområdet er der etableret en ny uddannelse til grafisk teknikere.

DMA's interne kurser i ansættelsesret og arbejdsret har haft stor søgning.

På DDFP's plenarfor-samling i november 2005 besluttedes det at omdanne Forhandlingsorganisationen til en mediarbejdsgiverforening.

Gennem dannelsen af Danske Mediers Arbejdsgiverforening blev der skabt grundlag for en bred publicistisk mediarbejdsgiverforening samt mulighed for medlemskab for virksomheder med tilknytning hertil. Det overordnede mål var at etablere et effektivt arbejdsgiverfællesskab, som kan styrke forhandlingskraften over for forbundene og skabe en

solid platform i DA-fællesskabet.

Dannelsen af den nye arbejdsgiverforening afspejler også den udvikling, som mange dagblade har været igennem. De traditionelle dagbladshuse er blevet til multimedievirksomheder.

Overenskomster

I februar 2007 udløber de nugældende overenskomster, hvilket er afslutningen på en 3-årig overenskomstperiode. Alle overenskomster på det private arbejdsmarked – også DMA's overenskomster – er til forhandling. Forberedelserne på arbejdsgiverside er i fuld gang, men det er endnu for tidligt at sige noget om, hvilke krav der kommer i centrum, og hvor lang overenskomstperioden bliver. For dagbladene bliver forhandlingerne helt specielle, fordi de kommer til at foregå på baggrund af en ekstrem konkurrencesituation i branchen.

Overenskomstkrav for medarbejdere under 18 år

Efter at alder for første gang var blevet indsat som et diskriminationskriterium i Forskelsbehandlingsloven ved en lovændring i december 2004, blev loven på ny ændret i marts 2006, således at det blev tydeliggjort, at man ved indgåelse af overenskomster om særlige (løn)vilkår for medarbejdere under 18 år,

der er objektive og rimeligt begrundede i legitime formål, kan undtages fra lovens bestemmelser. Det lykkedes DMA ved denne lejlighed at få sikret, at indgrebet ikke gælder for medarbejdere under 15 år, uanset at disse ikke er omfattet af en overenskomst. Det betyder, at de unge 13-14 årige, der omdeler aviser om eftermiddagen fortsat kan beskæftiges på de lønvilkår, som virksomhederne finder forsvarlige og som er tilstrækkeligt attraktive til at kunne tiltrække de unge mennesker.

Lovændringen fik imidlertid også 3F til at intensivere sit krav om overenskomstdækning af de øvrige bude under 18 år. Traditionelt har der ikke været grundlag for overenskomstdækning for bude under 18 år, hvilket flere arbejdsretsdomme har bekræftet. På baggrund af den seneste lovændring synes en overenskomstmæssig aftale - hvis den kan indgås på et realistisk grundlag - at være en mindre ringe løsning end at være direkte underlagt bestemmelserne i Forskelsbehandlingsloven. Forhandlinger mellem DMA og 3F er indledt.

Østaf-tale II - Udenlandsk arbejdskraft fra østlandene

Folketinget vedtog den 2. juni 2006 den såkaldte

Østaf-tale II om ændring af reglerne om meddelelse af opholdstilladelse på grundlag af beskæftigelse til statsborgere i Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn m.v. Østaf-tale II udløber 30. april 2009.

I Østaf-talen II er der nu åbnet for deltidsbeskæftigelse af et vist omfang, så længe udlændingen ved det pågældende arbejde må antages at kunne forsørge sig selv, og det er fremover alene en betingelse for meddelelse af opholdstilladelse, at udlændingen har indgået aftale eller fået tilbud om ordinær beskæftigelse med en ugentlig arbejdstid på mindst 30 timer.

For overenskomstdækkede arbejdsgivere er der indført mulighed for en forhåndsgodkendelse. Indgår en godkendt arbejdsgiver aftale om ansættelse af en statsborger fra et af østlandene, skal ansættelsesforholdet alene anmeldes til Udlændingestyrelsen. Udlændingen har herefter ret til at påbegynde arbejdet.

En række distributionsvirksomheder er blevet forhåndsgodkendt og har allerede ansat en række medarbejdere, primært fra Polen.

Ny gratisavis "24timer"

Som omtalt andetsteds i denne årsberetning blev

mediemarked i foråret 2006 beriget med planerne om en række nye gratisaviser. Et af disse planlagte nye dagblade, 24timer, der udgives af JP/Politikens Hus A/S, foranledigede, at Danske Mediers Arbejdsgiverforening rettede henvendelse til Dansk Journalistforbund med henblik på overenskomstdækning af de redaktionelle medarbejdere.

Efter et intenst forhandlingsforløb i forsommeren 2006 opnåedes enighed om en ny overenskomst, der indeholder elementer fra såvel Fællesoverenskomsten som overenskomsten for Politiken og Ekstra Bladet, og en række nye elementer.

Barselsudligningsordning

I kølvandet på den barselsudligningsordning for DA's område, der som en udmøntning af mæglingforslaget fra overenskomstfornyelsen i 2004 trådte i kraft pr. 1. juli 2005, blev der i foråret 2006 i Folketinget vedtaget en lov om barselsudligning for hele det private arbejdsmarked. Virksomheder, der er medlem af DMA (eller andre af DA's medlemsorganisationer), er dog undtaget fra loven i det omfang de ud over de overenskomstdækkede medarbejdergrupper, der obligatorisk er omfattet af DA-Barsel, tilmelder øvrige medarbejdere til DA-Barsel.

Der er en række forskelle mellem de to ordninger, som samlet set taler til fordel for at vælge at have alle medarbejdere omfattet af DA-Barsel. Først og fremmest er bidraget mindre, 786 kr. i forhold til 934 kr. pr. medarbejder pr. år. Desuden er unge under 18 år og administrerende direktører ikke omfattet af bidragspligten til DA-Barsel. For medarbejdere med relativt lave lønninger vil den mulige refusion være højere i DA-barsel, idet udgifter til bl.a. feriegodtgørelse og pensionsbidrag også er refusionsberettiget i modsætning til den lov-baserede ordning, hvor det kun er den rene timeløn, der kan modtages refusion til. Med hensyn til refusion til 6 ugers forældreorlov er der i DA-Barsel kun refusion hvis medarbejderen placerer forældreorloven i uge 15-20 efter fødslen. For hovedparten af medarbejderne er det i henhold til overenskomsten en forudsætning for at modtage løn under forældreorlov, at denne placeres i 15.- 20. uge efter fødslen.

Kønsopdelt lønstatistik

Folketinget vedtog i juni en ændring af Ligelønsloven, hvorefter arbejdsgivere med mindst 35 ansatte skal udarbejde en kønsopdelt lønstatistik for de medarbejdere i virksomheden, der har mindst 10 kvinder og 10 mænd i hver gruppe opgjort efter den 6-cifrede DISCO-kode. Lovændringen træder i kraft den 1. januar 2007.

Virksomhederne skal udarbejde den kønsopdelte lønstatistik en gang om året, men fastsætter selv tidspunktet herfor. Forpligtelsen til at udarbejde statistik indtræder, når de ovenfor nævnte grænser er opfyldt på et tidspunkt i løbet af et kalenderår. Dette første kalenderår vil være 2007. De berørte virksomheder vil skulle udarbejde og præsentere en statistik for medarbejderne, som opfylder lovens krav, med mindre der er indgået særskilt aftale med medarbejderne om en redegørelse om ligeløn.

Virksomhederne skal sørge for, at de ansatte bliver gjort bekendt med den udarbejdede kønsopdelte lønstatistik efter de procedurer, der i forvejen måtte gælde for information og høring af lønmodtagere. Det vil være de gældende samarbejdsaftaler eller lov om information og høring af lønmodtagere. På DA-området vil det være Samarbejdsaftalen.

Statistikken skal kun udarbejdes (og dermed præsenteres) for medarbejderne i henhold til loven, hvis mindst 35 ansatte i en virksomhed opfylder en række statistiske krav.

Den såkaldte DISCO-kode er den kode, der bliver anvendt til indberetning til statistik om medarbejdernes løn. Dette sker for virksomheder, der er medlem af en organisation, der er medlem af DA til DA's lønstatistik, hvorfra tallene går videre til Danmarks Statistik.

Er der således ikke mindst både 10 ansatte mænd og 10 kvinder, som har samme arbejdsfunktion på et givet niveau, skal virksomheden ikke udarbejde en statistik, der skal til medarbejdernes kendskab. Statistikkravet afhænger således af medarbejderstabens sammensætning med hensyn til arbejdsfunktioner. Har virksomheden slet ikke 35 ansatte i løbet af kalenderåret, skal virksomheden uanset medarbejdersammensætningen ikke udarbejde statistik.

Arbejdsgiveren har i øvrigt pligt til at redegøre for statistikken udformning og for det anvendte lønbegreb.

Virksomhedernes forpligtelse til at udarbejde en kønsopdelt lønstatistik bortfalder, hvis virksomheden indgår aftale med de

ansatte på virksomheden om i stedet at udarbejde en redegørelse om vilkår, der har betydning for aflønning af mænd og kvinder på virksomheden. Redegørelsen drøftes i virksomheden efter samarbejdsprocedurerne.

Lønudviklingen

Redaktionelle medarbejdere

Gennemsnitslønnen inkl. genetillæg for redaktionelle medarbejdere ansat under Fællesoverenskomsten steg fra oktober 2004 til oktober 2005 med 2,5%. Gennemsnitslønnen udgør herefter 32.335 kr.

De to store bladhus er ikke med i denne opgørelse. Gennemsnitslønnen for de redaktionelle medarbejdere udgør her 39.769 kr. inkl. genetillæg.

Der var i alt ansat 2.064 medarbejdere i DMA's medlemsvirksomheder i oktober 2005.

Grafiske medarbejdere

For de faglærte grafiske medarbejdere ansat i DMA's medlemsvirksomheder udgjorde stigningen i den gennemsnitlige ugeløn 2,3 % fra 4. kvartal 2004 til 4. kvartal 2005. Gennemsnitslønnen udgør herefter 7.296 kr. for de 794 medarbejdere.

Feriegarantiordning – LG

I årsberetningen for 2005 nævnes en mulig retssag mod Lønmodtagernes Garantifond i en sag, hvor DMA som led i feriegarantien har udbetalt tilgodehavende feriegodtgørelse til en lang række avisbude.

Sagen har endnu ikke fundet sin løsning, og muligheden for både at anlægge retssag mod LG, og kræve betaling af distributørens konkursbo holdes fortsat åben.

Arbejds miljø og ydre miljø

Det blev foreningsåret, hvor Arbejdstilsynet gik i gang med screeningen af DMA's medlemmer, og hvor Beskæftigelsesministerens 5-årsplan for arbejdsmiljøindsatsen frem til 2010 blev præsenteret. Ideelt set skulle DMA's medlemmer dermed have udgangspunktet for deres arbejdsmiljøarbejde på plads; screeningen angiver niveauet og prioriteringsplanen retningen.

Beskæftigelsesministerens 5 års plan for arbejdsmiljøindsatsen frem til 2010

De prioriterede områder blev: arbejdsulykker, psykisk arbejdsmiljø, støj samt muskel- og skeletbesvær (herunder skærmarbejde). Der lægges vægt på beskæftigelsespolitik (sygefravær, erhvervsevnetab, arbejdsophør eller -fastholdelse) og på sundhedspolitik. Branchearbejds miljørådene får en central rolle. Ved hjælp af bl.a. den såkaldte virksomhedsovervågning vil der blive holdt øje med, om virksomhederne lever op til deres forpligtelser. Planen træder i kraft fra 2006.

Præ-screening og screening af arbejdsmiljøet

Som optakt til Arbejdstilsynets screeninger tilbød DMA i efteråret 2005 sine medlemmer en præ-screening af arbejdsmiljøet. Præ-screeningen omfattede

en grundig gennemgang af virksomhedens egenindsats og en orientering om de arbejdsmiljøforhold, som Arbejdstilsynet vil have fokus på ved screeningerne.

Præ-screeningerne viste, at der var problemer med egenindsatsen. Problemer, som ville medføre et periodepåbud – påbud om 2 års autoriseret rådgivning – i forbindelse med et tilpasset tilsyn.

De virksomheder, DMA har præ-screenet, har alle klaret sig godt ved screeningerne.

De første screeninger viste, at Arbejdstilsynet uden tøven tog virksomheden ud til tilpasset tilsyn, hvis ikke medarbejderne fx kendte til arbejdspladsvurderingen (APV'en) og vidste, hvor den var i virksomheden. Og det har været afgørende, at APV'en, når den blev fundet frem, var opdateret, og at der var udarbejdet en handlingsplan med de krævede elementer (kortlægning og prioritering, ansvarspersoner, tidsplan og opfølgning).

Erfaringerne med konkret rådgivning om de forskellige opgaver i egenindsatsen førte til, at miljøafdelingen i DMA i forlængelse af præ-screeningerne udviklede en elektronisk arbejdsmiljøhåndbog, som kan hentes på hjemmesiden www.egenindsats.dk. Den elektroniske arbejdsmiljøhåndbog tager

udgangspunkt i Arbejdstilsynets krav til virksomhedernes egenindsats og giver et overblik over de obligatoriske opgaver i sikkerhedsarbejdet. Håndbogens beskrivelse af, hvordan virksomhedens arbejdsmiljøarbejde er planlagt og gennemført, udgør i sig selv dokumentation for, at egenindsatsen er i orden.

Hvis håndbogen lægges på det interne netværk, opfylder virksomheden sin pligt til at inddrage og orientere sine medarbejdere.

Ønsker man at gå skridtet videre og blive arbejdsmiljøcertificeret, vil håndbogen være et godt skridt på vejen.

Hjemmesiden, som er tilgængelig for alle interesserede, har vakt interesse – også uden for branchen. Med henvisning til brug af egenindsats.dk, har DMA opnået, at et periodepåbud (påbud om 2 års autoriseret rådgivning) hos en medlemsvirksomhed blev ændret til et problempåbud.

Medlemsseminarer om arbejdsmiljø

Som noget nyt blev der i foreningsåret afholdt to medlemsseminarer, hvor aktuelle arbejdsmiljøemner blev belyst. Emnerne for novemberseminaret var følgende:

”Arbejdsmiljøreformen” – fordele og ulemper for arbejdsgiverne, screening

af den grafiske branche i 2006, ”Fordelene ved arbejdsmiljøcertificering”, ”Psykisk arbejdsmiljø og fravær i medievirksomheder”, ”Hvordan kan ledelsen rustes til at gøre noget ved sygefraværet”. Ved aprilseminaret var emnerne: ”Screening og styr på arbejdsmiljøet” - ”Præsentation af www.egenindsats.dk”, ”Integration af arbejdsmiljø i daglig ledelse med LEAN”, ”Psykisk arbejdsmiljø på den gode måde”.

Arbejdsulykker

”Arbejdsulykker er som regel hændelige uheld” – den måde at tænke på er årsag til, at der stadig er mange arbejdsulykker. Den enkelte virksomhed oplever sjældent eller næsten aldrig arbejdsulykker. Så det er svært at få virksomhederne og medarbejderne til at tage arbejdsulykker alvorligt. Det er branchearbejdsmiljørådene og Arbejdstilsynet nu gået i samarbejde om at gøre noget ved. Stopulykker.dk – som den grafiske branche har været med til at etablere – er et brancherettet værktøj til at forebygge ulykker og tilløb til ulykker. EASY er Arbejdstilsynets anmeldesystem for arbejdsulykker. Nu bliver de to systemer integreret. Hermed er taget et stort skridt til opfyldelse af Beskæftigelsesministerens arbejdsmiljøplan 2006-2010.

Grafisk BAR har sammen med fire andre branchearbejdsmiljøråd deltaget i projektet ”Den sikre side”. Projektet har resulteret i fem værktøjer til arbejdsmiljøledelse og ulykkesforebyggelse. Værktøjerne kan findes via www.grafiskbar.dk.

Psykisk arbejdsmiljø

Psykisk arbejdsmiljø er et af disse års fremtrædende arbejdsmiljøtemaer, som også er blandt de prioriterede områder i regeringens prioriteringsplan. Psykisk arbejdsmiljø dækker over stress, mobning, trivsel, sygefravær osv. Og hvor det er relativt enkelt at udarbejde vejledninger, værktøjer og lignende omkring det fysiske arbejdsmiljø, er det straks meget mere kompliceret, når det handler om det psykiske. Der er risiko for at tilgangen bliver problemfokuseret i stedet for at rette sig mod det, der fungerer godt, det der skaber arbejdsglæde og –trivsel. At indsatsen bliver reaktiv i stedet for proaktiv. Og når problemerne er der og skal løses, kan de være arbejdsbetingede eller udløst af forhold udenfor arbejdet – eller begge dele. Det er det hele menneske, det handler om, og det er også DMA's udgangspunkt i foreningens indsats på området.

Systemet for opkrævning af erhvervs sygdomspræmier skal ændres.

I DA's arbejdsgruppe om emnet kan der ikke opnås enighed om en fælles sats for alle (ca. 900 kr.), som vil være den fordelagtigste for DMA's medlemmer.

DMA har foreslået at anvende arbejdsfunktionskriterier frem for branchekriterier. Arbejdsgruppen vil undersøge mulighederne for at behandle alle kontorarbejdsfunktioner ens, mens andre arbejdsfunktioner opdeles på branchekriterier.

De økonomiske konsekvenser af en sådan opdeling er ikke foretaget endnu. Egentlige nuancerede entydige arbejdsfunktionskriterier støder på for store systematiske og administrative problemer. Beskæftigelsesministeren har nedsat et udvalg om et nyt takstberegningssystem.

Forberedelser til EU's arbejdsmiljøuge 2006 uge 43 om unges arbejdsmiljø

I Danmark vil ugen i sig selv næppe vække større opmærksomhed. Men det forventes, at fagbevægelsen vil trække diverse ”horrorstories” frem, og at Arbejdstilsynet vil være på stikkerne. Det er hidtil lykkedes at overbevise Arbejdstilsynet om, at dagbladene gør en god indsats i forhold til de unge avisbude – ikke mindst har pjecen ”Det bedste bud”

og hjemmesiden www.budsikker.dk gjort indtryk. For at vise dagbladernes usvækkede omsorg for budenes arbejdsmiljø, har DMA's arbejdsmiljøudvalg valgt at styrke hjemmesiden yderligere. Den vil blive udbygget med værktøjer og eksempler på problemstillinger, man skal være opmærksom på, hvis man vil undgå at tiltrække Arbejdstilsynets opmærksomhed.

Grafisk Barometer

De første numre af kvartalsskriftet Grafisk Barometer, udgivet af Grafisk BAR er udkommet. Det ser ud til, at bladet har ramt en tone og form, der ikke giver anledning til nævneværdig kritik. Samtidig tyder de foreløbige tilbagemeldinger på, at bladet læses med interesse. Det er således tydeligt, at besøgstallet på www.grafiskbar.dk er steget – både generelt og vedr. de emner, bladet har behandlet. I forsøgsperioden skal der udkomme i alt fire blade, hvorefter det skal vurderes, om bladet skal videreføres.

EU's nye kemikaliereregulering – REACH

REACH står for Registration, Evaluation, and Authorisation of Chemicals. Den nye lov, som forventes vedtaget og træder i kraft i løbet af 2007, går ud på at udfase eller mindske

brugen af kemikalier, der udgør en risiko for sundhed og miljø. DMA fik i efteråret tilsagn om tilskud fra Miljøstyrelsen til gennemførelsen af projektet "Udvikling af værktøjer, vejledningsmateriale mv. til implementering af REACH i den grafiske branche". Efter som EU's nye kemikaliepolitik, REACH, endnu ikke er vedtaget i sin endelige form, kan det være vanskeligt at forudsige præcis, hvordan den nye kemikaliepolitik konkret kan implementeres i danske grafiske virksomheder. Der er imidlertid ingen tvivl om, at REACH vil betyde markant ændrede vilkår for danske grafiske virksomheder, der bruger kemiske stoffer i produktionen. Der vil være forbundet nye opgaver med anvendelsen af kemiske stoffer i produktionen: udarbejdelsen af sikkerhedsdatablade bliver fx mere kompliceret og leverandøren skal have viden om, hvordan de leverede stoffer anvendes i produktionen. Endelig kan den nye struktur omkring registrering af kemiske stoffer betyde, at leveringssikkerheden kan være i fare. Projektet, som gennemføres i samarbejde med GA, startede i foråret 2006 og forventes afsluttet i foråret 2007.

Svanen – protest mod de nye kriterier

De nordiske grafiske arbejdsgiverforeninger og DMA har protesteret over for Nordisk Miljømærkenævn mod, at kriterierne for svanemærkning af grafiske produkter er ændret fra et produktkriterium til et virksomhedskriterium (tjenestekriterium), hvilket medfører, at det ikke er produktet men hele virksomheden, der skal opfylde svanekriterierne. Kriterierne er i sig selv uhensigtsmæssige, og de er konkurrenceforvridende. På den baggrund er der yderligere tilskyndelse til at fremme EU Blomsten, som skal være et produktmærke for tryksager.

Uddannelse

Overenskomst-udvalg

Uddannelsesudvalget mellem DMA og HK/Privat (UHKD) – Uddannelsesudvalget for Fotografer og Tegnere på Dagblade (UFTD)

UHKD og UFTD er uddannelsesudvalgene for funktionærer, tegner/grafikere og fagfotografer indenfor branchen.

UHKD og UFTD udgav for første gang i fællesskab et kursus-katalog om efteruddannelse i efteråret 2005.

Kurserne vedrørte administration, kommunikation, personlig udvikling, salg, IT og grafiske værktøjer. Samtidig blev der oprettet en hjemmeside www.uhkd-uftd.dk. Kurserne var AMU-kurser med relativ lav brugerbetaling og mulighed for refusion for hovedmålgruppen.

Mere end 120 kursister deltog på kurserne på Niels Brock i København, Århus Købmandsskole, Roskilde Tekniske Skole og Medieskolerne i Viborg.

Efter samme koncept blev der videreudviklet flere kurser, herunder digital fotografering og kreativitet for specielt tegner/grafikergruppen. Dette kursus-katalog tiltrak ligeledes mange kursister.

I august 2006 er der udsendt et nyt katalog med et bredt kursustilbud og hjemmesiden er opdateret til den kommende sæson.

Det paritetiske Uddannelses Udvalg for Ufaglærte på dagbladene (3U)

Udvalget varetager de ufaglærtes efteruddannelse på pakkeri- og distributionsområdet.

I dag gennemføres der 3 modulopbyggede uddannelser på AMU Syd i Kolding.

Det første er uddannelsen til pakkeoperatør, hvor der gennem praktik og virksomhedsbesøg undervises i materialekendskab, kvalitetskontrol, el-diagrammer og maskinmanualer.

Det andet er en overbygningsuddannelse til driftsoperatør, hvor der i 4 ugers moduler arbejdes med pc-styring af produktioner, hvor kvalitets- og produktionsstyring er en del af undervisningen. Deltagerne kan derefter instruere og fejlrette de komplicerede pakkeanlæg, således at fejl hurtigere kan rettes.

Det tredje er en overbygningsuddannelse i automatik, som giver yderligere færdigheder i at planlægge produktionen.

Der er indgået partnerskabsaftale mellem organisationerne bag udvalget

og AMU Syd. I det partnerskab udvikles og gennemføres kurserne i et tæt samarbejde.

Til udvalget hører også en hjemmeside www.3uuddannelse.dk, der løbende udbygges med kursusoplysninger.

Brugerudvalget i DA

Det nye udvalg for Arbejdsmarkedspolitik og -kvalifikationer beskæftiger sig med politiktilrettelæggelsen på bl.a. uddannelsesområdet.

Unges kvalifikationer, integration af indvandrere, arbejdskraftproblemer, mesterlære, overførsel af udenlandske kvalifikationer og eksamener, VEU godtgørelse er nogle af de mange emner, der har været behandlet i udvalget.

Eksterne udvalg

Mediegrafiker MGU

Det er fortsat en efterspurgt uddannelse, der giver kompetencer i relation til såvel trykt kommunikation som elektronisk kommunikation. Der findes stadig nye praktikpladser også indenfor virksomheder og fag, der ikke før traditionelt har haft sådanne lærepladser. En del elever får fortsat plads i den grafiske branche og på dagblade, ugeaviser og mediebureauer. En Trace undersøgelse har vist, at de unge efter endt uddannelse klarer sig godt. Hovedparten kommer i beskæftigelse, heraf mange på medievirksomheder.

GFU

Grafisk Fagligt Udvalg og Mediegrafisk udvalg er efter en forsøgsperiode blevet sammenlagt til Grafisk Uddannelsesudvalg. Her har DMA, GA og Emballageindustrien sæde på arbejdsgiversiden. Udvalget er delvist fondsfinansieret og delvist finansieret af organisationerne.

Det er fortsat muligt at gennemføre uddannelse til grafisk trykker, serigraf og bogbinder, men de nye elever, der starter i efteråret 2006, vil kunne vælge den nye uddannelse til grafisk teknik. Til næste år vil alle nye skulle starte i den nye uddannelse til grafisk teknik.

Årets faglige sager

HAKL

Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse har fortsat det største antal kursister som efteruddannelsesudvalg. De nye opdeltede moduler har ført til stor søgning på AMU området. Kursisterne foretrækker kurser af 2 eller 3 dages varighed.

Indenfor film, foto og trykt kommunikation er der ligeledes et stort antal kursister, og der udvikles nye kurser i digital fotografering, digitalt tryk og fil-håndtering.

Kurserne søges også af personer udenfor mediebranchen, og et analysearbejde skal nu belyse, hvilke kursister der efterspørger de udbudte kurser. Kurserne findes på hjemmesiden www.grafiske-efteruddannelser.dk

DMA kurser

Indenfor arbejdsret og ansættelsesret gennemføres der som oftest på DAs kursusejendom Egelund kurser for ledere, HR medarbejdere og personaleansvarlige. Kursusudbudet svinger mellem basale grundkurser til kurser om de nyeste love og afgørelser.

Faglig voldgift - Budoverenskomsten/HT - Tillidsrepræsentanttid

Der har været afholdt faglig voldgift vedrørende en uoverensstemmelse om, hvorvidt en virksomhed i henhold til § 14, stk. 7, og Protokollatet om tillidsrepræsentanters arbejde i forbindelse med abonnementsomdeling var forpligtiget til at yde tillidsrepræsentanterne frihed i forbindelse med en større distriktsomlægning.

Virksomheden havde tidligere ydet fri i betydeligt omfang, bl.a. i forbindelse med overtagelsen af et område fra en anden distributør samt i forbindelse med udsendelsen af varslingen vedrørende distriktsomlægningen.

Virksomhedens tillidsrepræsentanter anmodede om fri de 2 dage, hvor distriktsomlægningerne skulle træde i kraft, hvilket var blevet afvist af virksomheden med den begrundelse, at man allerede havde anfægtet tidsforbruget.

Opmanden lagde til grund, at der har været særlige omstændigheder til stede i forbindelse med den frihed, der tidligere var ydet til den ene af tillidsrepræsentanterne og der ikke var fremkommet andre oplysninger, der kunne begrunde, at denne allerede ydede frihed kunne tages med i betragtningen af, om der skulle ydes fri de 2 dage.

Grundet den gennemgribende omlægning af distrikterne, der skulle træde i kraft de 2 dage, fandt opmanden, at tillidsrepræsentanterne havde haft det fornødne saglige grundlag for at anse deres kontakt til medarbejderne for nødvendig netop den dag, omlægningen skulle træde i kraft.

Det kunne ikke i den konkrete situation tillægges afgørende betydning, at anmodningen om frihed først var fremkommet 5 dage før den første dag, tillidsrepræsentanterne ønskede fri

Arbejdsretsdømme - Budoverenskomst for HT - Brug af vognmænd

Arbejdsretten afsagde dom i en sag vedrørende brugen af vognmænd hos en distributionsvirksomhed omfattet af Budoverenskomsten for hovedstadsområdet.

Sagen omhandler spørgsmålet om, hvorvidt det er brud på Budoverenskomsten for HT, at en medlemsvirksomhed har indgået aftaler med selvstændige – uorganiserede – vognmænd om udførelsen af en del af distributionen i virksomhedens område.

Virksomheden blev frifundet og Arbejdsretten kommer med følgende begrundelse herfor:

Budoverenskomsten indeholder ingen bestemmelser, der forbyder eller

begrænser en distributørs adgang til at indgå aftaler med selvstændige vognmænd om udførelsen af distributionsopgaver.

Arbejdsretten lægger efter bevisførelsen til grund, at de vognmænd, virksomheden har indgået aftale med, er selvstændige i forhold til denne, og at aftalerne er udtryk for reelle underentrepriseforhold. Der er herved bl.a. lagt vægt på, at vognmændene selv antager og aflønner deres bude og udøver ledelsesretten over for dem.

Arbejdsretten finder endvidere ikke noget grundlag for at antage, at indgåelsen af aftalerne helt eller delvist er sket i den hensigt at omgå overenskomsten. Arbejdsretten lægger i den forbindelse vægt på oplysningen om, at virksomheden selv har et stort antal fastansatte bude, og der er ikke grundlag for at tilsidesætte virksomhedens indehavers forklaring om, at det i dele af virksomhedens område er vanskeligt at skaffe bude. Det er ikke sandsynliggjort, at der skulle ligge andet end rent driftsmæssige motiver bag virksomhedens aftaler med vognmændene.

Der er endvidere intet grundlag for at sidestille vognmændene eller deres ansatte med indlejede vikarer.

Budoverenskomst for hovedstadsområdet - Faglig voldgift om forhold af betydning for vurdering af tidsforbruget (Novavis-sagen)

Mellem DMA og LPSF var der opstået uenighed om, hvilke forpligtelser budoverenskomsten for hovedstadsområdet pålægger distributørerne i henseende til at give oplysninger til omdelerne og deres tillidsrepræsentanter om forhold af betydning for vurderingen af tidsforbruget og dermed for lønfastsættelsen.

LPSF havde nedlagt 8 påstande. DMA blev frikendt for samtlige påstande.

Opmandens afgørelse vedrørende de 8 punkter faldt ud som følger:

Generelt: Tidsforbruget skal fastsættes på den enkelte rute efter en konkret vurdering, men der er intet grundlag i overenskomsten for at kræve, at forholdene skal vurderes enkeltvis eller at de vægtes i forhold til hinanden, eller at det skal angives, med hvilken vægt det enkelte forhold indgår i den samlede tidsberegning. Det må lægges til grund, at der ikke skal foretages en detaljeret vurdering af enkeltelementer, men at tidsberegningen skal bero på en samlet vurdering af de forhold, der efter § 4, stk. 1 skal lægges vægt på.

1.: Minuttallene for uge 38/2002 fra det tidligere beregningssystem skulle gøres skriftligt tilgængeligt for tillidsrepræsentant og medarbejdere så hurtigt som muligt, men DMA bliver frikendt for, at det skulle ske med den førstkommande lønudbetaling efter uge 38 i 2002.

2 og 3.: Tunge aviser og aviser i to dele indebærer et merforbrug i forhold til BK-minuttallene. Men DMA får medhold i, at dette merforbrug ikke nødvendigvis skal indgå i fastsættelsen af tidsforbruget ved at lægge det oveni BK-minuttallene.

4, 5 og 6: Medarbejderen skal skriftligt have oplyst, hvorledes den enkeltes løn beregnes, og lønspecifikationerne skal indeholde alle relevante oplysninger. DMA får medhold i, at dette betyder, at der alene er krav om oplysning af rutegrundbeløb, eventuelle tillæg og lignende, men det betyder ikke, at de enkelte elementer, der indgår i tidsfastsættelsen, skal specificeres. Ændringer i form af til- og afgangsløb slår igennem fra dag til dag og skal derfor fremgå, men herudover skal variationer fra dag til dag ikke fremgå af lønspecifikationen og indgå i lønberegningen. Her bemærker opmanden tillige, at indtjeningen beregnes over en 14-dages periode.

7.: Distributøren er ikke forpligtet til at oplyse om vægtningen af rutens beskaffenhed, idet det blot indgår som et element blandt flere ved den samlede vurdering af tidsforbruget.

8.: Protokollatet vedrørende ændringer i tidsforbruget og ruteomlægninger skal følges. Varslinger skal begrundes og der skal gives oplysninger, så budet kan anfægte tidsforbruget. Men der skal ikke oplyses om, hvilke elementer, der lægges vægt på ved ændringer i tidsforbruget, og om vægtningen af elementerne.

Ansættelsesbeviser

– Distributører – Østre Landsret

Retssagerne om manglende ansættelsesbeviser hos en række distributører i hovedstadsområdet fandt sin endelige afslutning i 2006. Sagerne er tidligere omtalt i årsberetningerne fra 2003 og 2004.

Sagerne opstod i kølvandet på den nye budoverenskomst for hovedstadsområdet i sommeren og efteråret 2002, hvor Lager- & Handelsarbejdernes Forbund iværksatte en kampagne for deres medlemmer om ansættelsesbeviser, og fremsatte krav overfor distributørerne om betaling af 10.000 kr. for hver af i alt ca. 40 avisbude.

Der blev efterfølgende anlagt sag mod 5 distributører for i alt 17 avisbude.

I første omgang blev en af sagerne udvalgt som prøvesag, fordi Danske Mediers Arbejdsgiverforening gjorde gældende, at sagerne ikke kunne indbringes for de almindelige domstole, men skulle gennemføres i det fagretlige system.

Byretten i Roskilde gav medhold i dette synspunkt og afviste at behandle sagerne. Lager- & Handelsarbejdernes Forbund ankede imidlertid dommen til Østre Landsret, som i efteråret 2005 kom til det modsatte resultat, nemlig at de civile domstole var kompetente til at behandle sagerne.

I mellemtiden, september 2004, havde Beskæftigelsesministeriet udstedt en bekendtgørelse om godtgørelsesniveauet i sager om ansættelsesbeviser, som generelt nedsatte beløbet til 1.000 kr. også for sager, som var anlagt før bekendtgørelsen trådte i kraft.

I samråd med de enkelte distributører valgte DMA derfor at fortsætte sagerne ved de 5 forskellige byretter.

Tre af sagerne blev domsforhandlet indtil Højesteret ved en dom af 15. maj 2006 underkendte beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse og fastslog at godtgørelsesniveauet

ikke kunne ændres med "tilbagevirkende" kraft.

Herefter blev der indgået forlig i de resterende sager, således at samtlige sager endte med, at 17 avisbude hver blev tilkendt en godtgørelse på 5.000 kr.

Faglig Voldgift

– HK/Privat

- Fyens Stiftstidende - gruppelivsforsikring

Voldgiftsretten fastslog, at en generel fratrædelsesaf-tale fra 2000 for grafikere med tryghedsaftale måtte forstås således, at Fyens Stiftstidende var forpligtet til at opretholde gruppe-livsdækning for de om-handlede medarbejdere i henhold til virksomhedens gruppelivsforsikring for samtlige medarbejdere i Forenede Gruppeliv.

Faglig Voldgift

– HK/Privat

– Trykkompagniet – afvikling af frokost-pause

Sagen omhandlede forståelsen af Trykkompagniets husaftaler for så vidt angår betingelserne for at afvikle frokostpause for trykkere på nathold og betingelserne for at kræve produktionerne færdiggjort ved overarbejde.

HK hævdede, at husaftalerne skulle fortolkes på den måde, at der altid skulle være et fuldt nathold på 6 mand fysisk til stede, mens trykpressen roterer.

Dette var opmanden ikke enig i og gav derfor Trykkompagniet medhold i, at natholdet, mens produktionen afvikles på trykpressen, er forpligtet til at afholde frokostpause fuldt fleksibelt, uden gene for produktionens gennemførelse, og at dette bl.a. indebærer en forpligtelse til at afholde frokostpause mens trykpressen roterer, samt at afholde frokostpause enkeltvis successivt i forlængelse af hinanden.

Yderligere fik trykkompagniet medhold i, at trykkerne (natholdet) er forpligtet til - når det er påkrævet - at færdiggøre produktionerne ved overarbejde, samt at trykkerne (natholdet) ikke kan vægre sig ved at færdiggøre produktionerne på overarbejde med den begrundelse, at der ikke kan stilles et hold på 6 mand.

Faglig Voldgift HK/Privat

– Fyens Stiftstidende - pensionsalder

HK hævdede, at pensionsalderen for den særlige gruppe af medarbejdere med tryghedsaftale var på 67 år og krævede at en typotekniker, som var blevet opsagt og var fratrukket i tilknytning til sin 65 års dag skulle genansættes.

Dette fik HK ikke medhold i. Opmanden tilkendegav, at samtlige grafiske medarbejdere var omfattet af Fyens Stiftstidendes generelle pensionsalder på 65 år.

Konfliktkalender for perioden 1.7.2005 til 30.6.2006

Bladets navn:	Konfliktens karakter:		Forbund
	Arb. nedl.	Arb.vægr./ overarb.vægr.	
Berlingske Avistryk A/S	X		HK/Privat, 3F
M-Press ApS	X		Lager, Post og Servicearbejdernes Forbund
M-Press ApS	X		Lager, Post og Servicearbejdernes Forbund
Trykkompagniet A/S	X		Dansk El-Forbund Dansk Metal
Trykkompagniet A/S	X		HK/Privat
Trykkompagniet A/S	X		HK/Privat
Trykkompagniet A/S	X		HK/Privat
Trykkompagniet A/S		X	HK/Privat
Trykkompagniet A/S	X		HK/Privat, Dansk EL-Forbund, Dansk Metal LPSF (3F)
URBAN	X		DJ

Baggrund for konflikt	Dato for hhv.	
	påbegyndt	arbejdet genoptaget
Varslet afskedigelse på CTP i Slagelse	21062006	21062006
Utilfredshed med distriktsomlægninger	01082005	01082005
Fagligt møde	14112005	14112005
Utilfredshed med lønudbetaling	17102005	18102005
Utilfredshed med tilkendegivelse i faglig voldgift	28102005	28102005
do	07112005	07112005
do	18112005	18112005
do	03122005	03122005
Protest mod Regeringens forslag til velfærdsreform	17052006	17052006
Utilfredshed med lønforhandling	06062006	07062006